

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, hirdetések, nyilatkozatok, stb. intézendők.

Nyilatkozati cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyeg díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Tisza pénzügyi politikája.

A képviselőház hétfői ülésén Wekerle Sándor pénzügyminiszter előterjesztette az 1890. évi állami költségvetést.

Az összes bevétel 354.259,247 forint.

Ezzel szemben az összes kiadás 355.663,646 forint.

Ezek szerint a mérleg a múlt évihez képest kedvezőbb 5.736,759 frrtal.

A rendes kezelés főösszegei ugyanis a következők:

Rendes bevétel: 348.234,920 frt.

Rendes kiadás: 330.824,256 frt.

E szerint a rendes kezelésben a fölösleg 17.310,664 forint.

Váratlanul meglepő eredmény! Erre még gondolni sem lehetett, különösen azon, hetek

óta tartó hirtelések után, — melyekben az ellenzéki lapok örömeiket lelték. t. i., hogy Tisza nem váltotta be szavát, ismét nagy a deficit.

Előre nem látott akadályok, tulkiadások, az ideai rossz aratás stb. — nem egy súlyos körülmény bőven indokolta a feltevést, hogy a kormány az 1890-diki előirányzatban, ha nem is jelentékenyebb, de valószínűleg több deficitet fog felmutatni, mint a mennyit az évek előtt föltételelesen történt ígéret után várni lehetett volna.

A viszonyok nem feleltek meg minden kötésnek, a melyeket az akkori pénzügyminiszter, Tisza Kálmán, felállított. Az ellenzék már is kezdte hirdetni kárörvendve, hogy 1890-re a pénzügyi egyensúly nem lesz helyreállítva, hogy a hiány meg fogja közelíteni a két milliót, sőt talán túl is megy ez összesen, — így tehát Tisza Kálmán nem váltotta be ígéretét.

Az ellenzék, természetesen megfélemedezett ez állításánál a miniszter által szabott föltételek némelyikéről, s szívesen elfelejtette főként annak — a miniszter által történt — hangsúlyozását, hogy senki sem kívánhatja, hogy annyi idővel előre tett számítás egy-két millió forintig pontos legyen.

Igy tehát az se történt volna épen ígéret ellenére, ha a jövő évi deficit esetleg meg is közelíti a két milliót.

De teljességgel nem közelíti meg! Az ellenzéki lapok hirtelése merőben alaptalanok voltak! És hirtelükkel legfeljebb annyit értek

el, hogy még élénkebb, még hatásosabb világitásba helyezték a kormány fényes sikerét, melyről a pénzügyminiszter hétfőn tett jelentést a képviselőháznak.

A deficit 404.399 frt, mely alig számbavehető összeg a mi állami költségvetésünk egészével szemben. Ez már nem is hiány.

És ha még számításba vesszük, hogy a rendes kezelésben több, mint 17 milliónyi fölösleg van, akkor épen minden fentartás nélkül elfogadhatjuk a föltételezett örömdetes tény, hogy a magyar állam pénzügyi egyensúlya most már helyre van állítva!

Ez a nagy eredmény, mely még csak két év előtt is merő hitetlenséggel találkozott, a Tisza-kormányának el nem muló érdeme! És érdeme legelső sorban Tisza Kálmánnak, az akkori pénzügyminiszternek, ki államférfiúi bölcseséggel, erélyes kézzel irányozta pénzügyi kezelésünket az oly gyorsan elért kibontakozás felé.

Ez az eredmény igazolja legfényesebben Tisza Kálmán pénzügyi politikájának helyességét. Ez eredménynyel szemben önmagától esik össze az ellenzék egész kártyavára: Tisza Kálmán bebizonyította, hogy a helyzet ura és embere.

SZEMLE.

Külgügyi politikánk mezején nevezetes események vannak folyamatban. Ezekkel látszanak összefüggően a király elnöklése alatt tartott miniszteri tanácskozások, melyeken részt vesz Tisza miniszterelnök is, ki már Bécsbe érkezett. Mivel gr. Széchenyi berlini nagykövet is megérkezett,

A „Székelyföld“ tárczája.

A macskákról.

A nagy Dumas nem restelt leszállani az Olympusról és mezengeni, halhatatlanná tenni a macskákat és kutyákat. A ki elolvasta Dumas szellemes csevegését a matronák kedvencéről az nem fog csodálkozni azon, hogy most már akad tollforgató ember, a ki vállalkozik a macskák történetének megírására.

Macskák története? . . .

Furcsa ugyan, de ha már megírjuk a föld alakulásának, egyes közetek, sőt egyéb élettelen tárgynak történetét, legalább is indokolt az élő lények történetének megírása is, — habár négy lábú is az.

Pedig a macskáknak van valóságos történetük is, a mennyiben az emberhez való viszonyuknál fogva egyes mozzanatokat jegyzett fel róluk a történelem.

Az egyptomiaknál a macska már szent állat volt. Isis istennőnek ugyanis tetszett egy izben macska alakot ölteni magára, a mint azt az egyptomi papok állították és tanították.

Ebből valóságos macska cultus fejlődött ki. Ha egy czirnos kimult, az egyptomi jobban gyászolt, mintha családjának tagját siratná.

Halállal bűnhődött az, a ki egy macskát megölt,

vagy bármi módon hozzájárult ahoz, hogy a macska befejezte pályafutását.

Cambyzes a ravasz persa király tudta ezt és midőn Egyptom ellen háborút viselt, pajzs helyett minden katonájának egy macskát adott. Az ütközetnél az egyptomi harcosok eldobták fegyvereiket, mert féltek, hogy a perzsák a macskákban kárt tesznek.

Igy okozták Egyptom vesztét a macskák.

A törököknél még ma is szokatlan tisztelet tárgyat képezik a macskák, mert a czirnosok kedvenc állatai voltak Mohamednek, a nagy prófétának.

Hiszen meg van írva, hogy mikor a próféta tanácskozott a kalifákkal, kaftánja szélére ráült egy czirnos és ott elszunyadt. Mikor aztán távozni kellett észrevette az állatot.

— Allah büntessen meg engem — szölt — ha megzavarom nyugalmát!

Ezzel éles kést vett elő és leszelte zöld selyem kaftánjának azt a sarkát, melyen a macska fektült.

Ugyancsak Mohamedről van feljegyezve, hogy egy jó emberét, a kinek nagy köszönettel tartozott, ilyképen tisztelte meg:

— Légy legnagyobb az igazhívők között! Légy a „macskák atyja!“ A macska, mint a nagy próféta kedvence és ellensége minden tisztátalanságnak, még ma is nagy tiszteletnek örvend a mohamedánoknál s ez az egyetlen állat, melynek át szabad lépni a moschák küszöbét.

A középkorban a macskáknak gyógyító erőt tulajdonítottak. Ki nem hallotta még, hogy a kuruzsló vénasszonyok macskaszírral gyógyítottak nagy betegeket s a magyar vidék babonás népe még ma is csodákat mesél a macskaszir gyógyító erejéről.

Egy Weinrich nevű német tudós, az orvosi tudományok e kapacitása egész komolyan jegyez fel egy erre vonatkozó esetet. Egy nürnbergi paraszt leány nyavalyatörés ellen vénasszonyok tanácsára macskavért ivott. Betegsége csakugyan elmaradt, de az orvosság gyakori használata után a leány nyavogni kezdett, később pedig egereket fogdosott.

Annyi bizonyos, hogy Weinrich ezt a XVII. században mint komoly tényrt írta meg, de hisz akkor komoly tudománynak tartották az arany csinálást is. De a bölcsek követ még sem találták meg.

Petrarca, a nagy olasz költő végtelentül szerette szép fekete macskáját, melynek villamos szőrét és smaragd zöld szemét meg is énekelte. Sőt mikor a macska elköltözött az árnyékvilágból, a következő verset írta sarkkövére:

A florenzi költő kettőt szeretett,
Az isteni Laurát, no meg engemet!
Laurája tette,
Hogy sonetteltől zengett a berek,
De ki művelte, hogy a sok írást
Mind meg nem ettek a bűsz egerek?

jól értesült körök összefüggést találnak e tanácskozások és a berlini császártalálkozás között s úgy hiszik, hogy a tárgyalás anyagát, különösen a megváltozott politikai helyzet és Bulgária képezi.

A czár itteni látogatásáról még a következő apróságok érdemelnek említést: A látogatás kezdetén fagyos hidegség uralkodott a császárok között, melyet Vilmos császár fesztelen lényé dacára sem tudott leküzdeni. Csak a második napon, mikor a két uralkodó vadászatot volt, olvadt fel a jég közöttük. Az a rendkívüli szívélyes modor, melylyel a czár a Frigyes császár özvegyénél tartott estén a császárnénak részvétét kifejezte, melegebbé tette az érintkezést. A czár tiszteletére rendezett operai előadás egyik szünete alkalmával, mikor a czár láthatólag unatkozott, Vilmos császár a Berlinben accreditált követeket mutatta be a czárnak. Mig a czár az egyik követtel társalgott, azalatt Vilmos Császár a sorban legközelebb állót szólította meg. Herbette francia nagykövetnek Vilmos császár kifejezte örömét a választások sikere felett, Herbette pedig megköszönte a császárnak a köztársaság elnökének — nagyatyja iránt tanusított kegyeletét. A mi a czár és Bismarck közt lefolyt öt negyed órai értekezést illeti több jel arra mutat, hogy az értekezés mindketőre kedvező hatással volt: Allitól a czár kifejezte a német császár előtt, hogy mennyire bámulja Bismarck államférfiúi bölcsességét. A czár toaszjának szövegét azért közölték 24 órával később, mint Vilmos császáráét, mert a czár előbb maga átnézte a felköszöntő szövegét, nehogy az más alakban jelenjék meg.

Ferdinand bolgár fejedelem Bismarck tanácsára kelt utra. Bismarck remélte, hogy a czárnál kihallgatást eszközölhet ki a fejedelem számára, de igyekezete sikertelen volt. Ferdinand teljes buszonnágy óráig hiába várta Bismarck táviratát. Ferdinand Monsiur de Vernau név alatt néhány nap óta Párisban időzik, de csak szerdán tudták meg, hogy Párisban van, bár a rendőrség minden vendégfogadót végig kutattatott. A fejedelem a legnagyobb titokban érkezett meg. Azonnal megnézte a kiállítás és ellátogatott több rokonához, de kerülte a politikussal való találkozást. Csütörtökön több hirlapíró fogadott.

Háromszékvármegye őszi rendes közgyűléséből.

Potsa József főispán ur ő méltótága küldöttségileg meghívattán, elnöki székét éljenzések között elfoglalja és a törvényhatóság őszi rendes közgyűlését megnyitja.

Tiszti ügyész távol lévén, ennek teendőit jelen gyűlés folyama alatt dr. Bodor Tivadar tiszteletbeli tiszti ügyész fogja teljesíteni.

Br. Apór Gábor alispán és Séra Tamás árvavászeki elnök jelentése tudomásul vétetett.

Császár Bálint polgármester indítványozza, hogy mivel a közigazgatási törvények ezelőtt 3 évvel hozattak és mégis azokon már változtatni akarnak, azon időben, midőn a tervezett ankét munkálata alapján a közigazgatási projektum közzététetik, főispán ur ő méltósága hívna össze közgyűlést, hogy akkor a vármegye véleményének adna kifejezést.

Paduában, a hol a költő szüzetése után második hazát talált, a sok Petrarcá reliquiák közt még most is őrzik a kedves macskának csontvázát.

De Maine hercegnő és De Houlier asszony, a kiváló francia költőnő szintén versekben örökítik meg kedvenc zirmosait.

Müller, a híres történész is nagy macskakedvelő volt. — Colbert francia miniszter szobáiban harmincz-negyven macska is futkosott s többnek emléket is emelt Párisban a nagy államférfi.

Nürnbergben 1784-ben egy Neuville nevű gazdag ügyvéd meghalt s mikor végrendeletét fől-bontották, a következő passzust olvasták benne:

„Minden vagyonomat gazdasszonyomnak Rost Annának hagyom. Kikötöm azonban, hogy macskáim életük végéig a házban lakjanak s ápolásukat és élelmezésüket Rost Anna a legszorgosabban végezze.”

Párisban Du Puis asszony a híres hárfásnő, macskájának 5000 arany tallért hagyott és ápolását Drexel jezsuita páterre bízta.

Vannak különzők még most is, a kik hasonló végrendelettel tűnnek föl. A macskák nagy tisztelői azonban manapság főleg a vén kisasszonyok, a kik különösen félnek az egerektől.

M.

Donáth József, nyug. kir. törvényszéki elnök nyilatkozata szerint a kérdés oly nagy horderejű, hogy ahoz most hozzá sem lehet szólni. Kéri, hogy midőn a kormány tervezete a közigazgatásról közzé lesz téve, a megye akkor nyilatkozzék.

Br. Apór Gábor alispán szerint az indítvány ma tárgytalan és idő előtti. Ő felsége szeretett királyunk ígéretét is bírjuk, melyet Komárom és társ-megyék küldöttségeinek kegyeskedett nyilvánítani, mely szerint a törvényhatóságok hivatva lesznek a fenforró közigazgatási kérdésben véleményüket nyilvánítani és ma a kérdést tárgyalni nem lehet.

Potsa József főispán a törvényes álláspontot helyezkedik és kijelenti, hogy mivel a vármegye választott első tisztviselőjének a törvény megadja a jogot arra, hogy a törvényhatósági közgyűlés összehívása iránt a főispánhoz előterjesztést tegyen, a minek akkor sikere fog lenni és így külön határozathozatal nélkül is a törvényhatóságnak alkalma fog lenni arra, hogy véleményének kifejezést adhasson: kéri az indítványt most a napirendről levenni. A közgyűlés a főispán indítványát fogadja el.

A központi közigazgatáshoz egy 360 frt fizetéssel javadalmazott számgyakornoki és a kézdijárásban 400 frt fizetés és 100 frt lakbérrel egy irnoki állomás rendszeresítését a belügyminiszter jóváhagyólag tudomásul vette.

Kézdí-Vásárhely városának a rendezett tanácsu városok tisztviselői nyugdíjazása illetve a megyei nyugdíj intézet tagjai közé fölvételeiránt beadott kérése folytán az utóbbi közgyűlés a belügyminiszternél kérdést tett, hogy vajjon ezen városi tisztviselőkre az 1886. évi XXI. t.-cz. 88. §-ban említett viszonyosság alkalmazható-e? A belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy azon §. alapján alkotott megyei nyugdíj-szabályrendelet kizárólag csak a vármegye szolgáltatában álló személyekre, illetőleg a viszonyosság elve alapján az állami szolgáltatban levőkre terjedhet ki: ezek folytán a K.-Vásárhely r. t. tanácsu városnál alkalmazott tisztviselők a megyei nyugdíj intézmény kötelekébe fel nem vehetők. Erről a kérelmes város értesítettik.

A tüzendészet és építkezésről, az előpataki gyógyfürdőről, a vármegyei fiárva és szeretetház létesítéséről, továbbá a községi szervezetről alkotott szabályrendeletek belügyminiszteri jóváhagyást nyertek és így végrehajtásra kiadatnak.

A Székelyföldön egy iparkamara felállítására iránt Udvarhelymegye által tett átirata, hason szellemű felirat küldetik; de ha az iparkamara fentartása az érdekelt vármegyékre túlságos költséggel járna, azon esetre a székely vármegyéknek a kolozsvári iparkamarához leendő csatolására kéretik fel a miniszter.

Márkosfalva és Mátisfalva községeknél „Márkosfalva” név alatt politikai községgé leendő egyesülése iránti kérés, mivel azt az adók szerint bírtok aránylagos többség és a képviselőtestület kéri, pártolói ajánlattal terjesztetik fel a belügyminiszterhez.

Az ebtartásról szóló szabályrendelet elfogadott és 30 napi közhirítétel után jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztetik fel.

Azon bizottsági tagok választására, kiknek 6 évi megbízatásuk lejár, határidőül folyó évi nov. 2-a tüzetett ki és ezekre a választási elnökök kiküldetnek.

A dálnoki körjegyző választás ellen beadott felebbezés elutasított — és a választás jóváhagyatott.

Az alosernátoni képviselőtestület határozata jegyző részére 50 frt évi lakbér kiadása iránt elfogadtatik.

K.-Vásárhely város képviselőtestülete Nagy Sámuel volt levéltárnok részére havi 10 frt kegydíj szavazott meg. Jancsó Dénes és társai által beadott felebbezés elutasítása mellett, azon határozat jóváhagyatott.

Petőfalva községe részére 600 frt kölcsön felvétele engedélyeztetett.

(Folytatása következik.)

Meghívók.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány nevelő intézet folyó évi rendes közgyűlése október hó 20-án d. u. 2 orakor K.-Vásárhelyen a tanács háznál fog megtartatni hová az alapító és rendes tagok s barátai a nemes ügynek bizalommal meghívattak, s egyuttal kérjük ezen kívül külön meghívóra nem várni.

Főbb tárgyai gyűlésnek:

1. Elnöki megnyitó.
2. Rudolf trónörökös Ő fensége, mint árvaházunk legmagasabb védnöke Erzsébet Királyné Ő felsége fia halála felett j.-könyvi részvét kifejezés, továbbá bejelentése a Királyné Ő felségéhez küldött részvétíratnak s hogy a requiemintézetünk testületileg jelent meg.

3. Titkári, igazgatói, vagyongkezelő bizottsági, pénztárnoki, iskolaszéki jelentések az intézet anyagi és szellemi működéséről.

4. Költségvetések előterjesztése.

5. Számvizsgáló bizottság jelentése és annak jövő évre való kinevezése.

6. Háromszékmegye alispánjának 47—19. számú átirata a gr. Karácsonyi Guidó alapító levelének jóváhagyása tárgyában.

7. Az évi segélyezések bejelentése.

8. A belügyminiszter urnak 6746. sz. leirata az államsorsjátékban való részesítésre nézve.

9. Határozni a kamacláb, kölcsönök biztosítékainak mennyiségét felől.

10. A mult közgyűlés által meghatározott tárlat ez évről való elnapolásának s az ennek érdekében tett intézkedéseknek bejelentése.

11. A felveendő árvák létszámának meghatározása.

12. Folyó ügyek, indítványok.

K.-Vásárhelyt, 1889. október 14-én.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Erdélyi Károly,
titkár.

A kézdí-vásárhelyi szegény s munkaképtelen öregek „Stephanie” menedék-házának folyó évi rendes közgyűlése Kézdí-Vásárhelyt a tanács háznál október hó 20-án délután fél 2 orakor fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagokat valamint az érdeklődő ügybarátokat bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
 2. Rudolf trónörökös Ő Fensége halála felett jegyzőkönyvileg részvét nyilatkozat.
 3. Titkári, vagyongkezelő bizottsági, pénztárnoki és leltározó bizottsági jelentések.
 4. Számvizsgáló bizottság előterjesztése és annak a jövő évre való kinevezése.
 5. A jövő évi költség előirányzat megállapítása.
 6. Folyó ügyek, indítványok.
- K.-Vásárhelyt, 1889. október 14-én.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Erdélyi Károly,
titkár.

Üdvözlét Haynald Lajoshoz.

Hatolykai Potsa József, Háromszékvármegye főispánja Haynald Lajos bibornok-érsekhez 50 éves jubileuma alkalmával a következő üdvözlő táviratot külte:

S.-Szentgyörgy, okt. 15.

Főméltóságu dr. Haynald Lajos bibornok, kalocsai érsek ő Eminenciájának
Kalocsán.

Az Eminenciád ötvenéves áldozásága ünnepegyén Seps-Szentgyörgyön tartott hála isteni tiszteleten résztvevő lakosság hódolatteljes üdvözlét fogadja kegyesen. Legyen meggyőződve, Erdély székelyei keblében örök emlékezetben van nagynevű püspökének emléke. Tartsa, ója Mindenható Eminenciád életét az egyház, haza és király szolgálatában soká.

Potsa József,

Háromszékvármegye főispánja.

Haynald Lajos az üdvözlő táviratra szintén táviratilag a következőkben válaszolt:

Kalocsa, okt. 15.

„Méltóságos Potsa József főispán urnak, Seps-Szentgyörgyön.

A dicső és előttem kedves emlékü erdélyi székelyek szives megemlékezéséért benső köszönetét mondja egykori püspökük. Jóvoltukért, boldogulásukért, főispán vezérek nemes működéséért és teljes sikeréért istenhez hő imát küld
Haynald.”

A theologia-akadémia kérdése jogi és közműv. szempontból.

„Justitia est regnorum fundamentum.”

A fejedelmi korszak letűntével a Királyhágon inneni hazarészben Alsó-Fehérmegye szék-városa, e hazarész majdnem központján eső Nagy-Enyednek, a magyar nemzeti érdekek megóvása és előmozdítására nézve — e vidéken szórványosan élő — a kül- és belleliségek által koronkint

kiírtott és így kevés számra olvadt magyarság fenntartása által, igen fontos és önfeláldozással egybekötött feladat jutott.

Sorsa szorosan egybeforrt a nemzetnek e házarsz jó vagy balszerencsájával; tatár, labancz, felbujtott beellenések többször dulták fel; utzasorait egyenlővé tették a földporával, s lakosait tömegesen irtották ki, úgy, hogy alig van város e házarszban, mely több vértanúságot szenvedett volna és hálá-ünnepet ünnepelne hamvaiból feltámadásáért.

Védselemler- és phönixéül e városnak, a Bethlen Gábor által alapított, fejedelmileg dotált és itten végkép letelepedett ev. ref. kollegium.

A szegény sorsu tanulóknak számára rendelt kegyadományok, Háromszék- és Székelyföldről számos növendékeket vezettek e város és kollegium falai közé, kik itten felnevelkedvén, vagy a vidéken letelepedve és életpályát találva, romlatlan, erőteljes nemzeti vérkeringést, életet terjesztettek szét.

E városban, és a közel vidéken a Bethlenianum Collegium, első birtokos lévén, anyagilag is határozott befolyással bírt és bir, annak és közvetlen vidéke pénzforgalmára.

Ezen röviden érintett ténykörnyékekből kitűnik azon közfgyelem, mely a mult évtized elején a nagyenyedi Collegium pénzforgására fenn tartott ev. ref. papnövelde, Kolozsvárra szándékolt elhelyezése és annak javai kezeléséből származott viszályok miatt, az összes hazafiakat magával ragadta és nagymérvű nyugtalanságot, utóbb a kollegiumra nézve tetemes károsodást idézett elő.

A viszályból származó sebek lassankint behegedtek és a kollegium előjárása önmegfeszítésével és az angol banknál letéteményezve levő kegyadományi pénztőkéjének fölvételével, a papnövelde teljesen fejleszttette, annak berendezése, elhelyezése céljából fejedelmi építkezést létesített.

Az irányzat és törekvés a papnöveldeknek Kolozsvárra áthelyezése tárgyában úgy látszik csak szűnietelt, hogy újabban felvették és határozottabb alakban eldöntették.

Ezt tanúsítja az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlésének a mult 1888. évi 37—1888. szám alatt hozott határozata, a mely kebeléből a jelzett papnöveldek Kolozsvárra áthelyezése és ottani felállításra tárgyában ad hoc egy bizottságot küldött ki, a mely véleményével, mint hallszik, el is készült és azt az egyházi főigazgató tanácsához be is terjesztette.

A betervezett bizottsági vélemény még nem a nyilvánosság tárgya. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület autom joga is, felekezeti papnöveldejét szervezni, berendezni és elhelyezni kétséget nem szenved. Ezen tervbe vett áthelyezésnek, az általunk fentebb érintett, magyar nemzeti és közművelődési általános magasabb érdekeivel kapcsolatos, azokra nagy horderővel bíró voltára, valamint az egyes erkölcsi testületek javára tett alapítványok, adományok jogi természetére és az azokat védő, mindenkit kötelező törvényekre; úgy tekintettel azon évekre is, a melyek ezen áthelyezés szükségességét hangsúlyozták és az anyagi eszközökre, a melyek a létesítés sinequa-nonját képezik, indokoltnak véljük ezen mozgalom belértekelével tárgyilagosan foglalkozni.

Mint a mult, úgy a jelen időben, bent a házban, egy a külföldön, a nevelő, főleg a papnövelde intézetek és más szakképző intézmények, inkább és nagyobb számban, az élet zajától távolabb eső kisebb városokban vannak elhelyezve, feltálatlathatók. Az ilyen pálya-előkészítő és nevelő-intézetek természeténél, hivatásánál fogva is. A melyeknek berendezése, tanerőkkeli ellátása, szervezésének tökélye bir azok ókzészerúsége, jóságára nézve mérvadóul.

Ezek sorába méltán tartozik egyik legkisebb és természeténél vidéken fekvő, Nagy-Enyeden létező Bethlenianum kollegium is, a mely 1848-ban és előtt kitűnő tanári kara működése és az abban kimagasló lánglelki és esztű Szász Károly vezetése alatt Erdély kis Athénje volt és növendékei közül többen kiváló helyet foglaltak el és foglalnak most is el a háza jobb sorsa előmozdításában. Ezen vidéken ugyanazon megye területén, alig egy pár órányira állanak fent, a még kevesebb társadalmi előnyökkel bíró Gy-Fehérvárt, Balásfalván, a dugszadag róm. kath. és unitus clérusok papnöveldei.

Létzáma és erkölcsi súlyánál fogva, a Királyhágón innen a magyar elemet még most is legpregnansabban megtestesítő ev. ref. hitfelekezeti befolyása Culturája érvényesítésének akadályai nem is a hivi alapítványai áldozatkészségéből fennálló tannövelő-intézetek, papnöveldekének hiányai, hátramaradásában találatlan fel, mint inkább abban, hogy maga az egyházkerület jelenkéntelen saját pénzalappal bir, és hogy az önerejre utalt egyes egyházak nagy része, főleg az ugynevezett Magyarföldön, vidéken, belháboruk pusztításai, felszabadulás, közjogi átalakulás következtében, mind létszám, mind vagyonilag

nagy mérvben megfogyatkozott, e miatt számos papi állomás megrendült, csekély jövedelmire szálott alá.

A még mindig folyamatban levő és aggasztóvá vált elvegyülés avertális főkozatát is ezen nagy mérvű elszegényedés és azon környémény magyarázza meg, hogy a még silányabbul dotált, oláh pópá, bár kevesebb társadalmi routinnal és igényekkel ugyan, de annál nagyobb szívóssággal és odaadással munkálódik a létszámában különben is tulsulyban álló hivi közt, felekezete és faja számára, mind nagyobb tért nyerve meg.

Ily válságos viszonyok és anyagi állapotok között, a mig azok jobbra nem fordulnak, az ev. ref. papnöveldeknek tulnyomó részére önmegtartagadás, és kitartással teljes hivatás nehéz életpálya vára-kozik. Korán kell megismerkedni és elsajátítani azon eredményeket, a melyek képesíteni fogják-több helyeken már misszionáriussá vált hivatásukat betölthetni, hitük és ezzel egybeforrt nemzetük szent és kulturális érdekében. Annnyival is inkább, mert a királyok bőkezűségéből dusan dotált egyes egyházakkal, külön nagy egyetemi vagyonnal rendelkező szász, valamint a hason segélyforrásokkal bíró közelebről is a naszód vidékéki nagyérdemű fiskálisokkal támogatott oláh kultusz és kultura hatalmas lépésekkel halad előre és tömörül, a melyekhez képest Kolozsvárnak metropolitá tétele, és az E. M. K. E. működése egy-egy csepp viz a nagy pusztaságban.

A fennálló, de elgyengült papi állomások javadalmazásainak elősegítése, biztosítása vár tehát első sorban orvoslásra; a pénzalap megszerzésével, a hivi nagyobb megterhelhetése nélkül. A magasabb társadalmi műveltség igényeivel, a városi élet szorakozásai, élvezeli megismerkedés, a szegény anyagi viszonyok közt élő papnak az állását nehezebbé teszi, — sok esetben elzúllását idézi elő.

A jótékony bensőbb befolyás felügyelet és érintkezés kívánatosá teszi ugyan, hogy a püspök és papnövelde székhelye ugyan egy legyen. A protestantismus belserveszete s a püspöki hivatal agendumai ezt azonban szükségessé nem teszik és más mellékkörnyékek határoznak e felett, a mint azt a gyakorlat tanúsítja. Az is kívánatos, hogy az erdélyi ev. ref. egyházkerület saját pénzalapjából a cél és kor kívánalmainak mindenek-megfelelő ily papnövelde elhelyezhessen, berendezhessen. Mindaddig azonban, mig ezt saját anyagi viszonyai meg nem engedik és más elkerülhetetlen szükség is arra nem utalja, a kérdéses áthelyezést magán jogi szempontok sem javallják, meg nem engedik.

A sok vér és áldozat árán kivívott protestantismus, a békekötések, szerződések és pozitív törvényeken nyugszik, mint erős közikálán és felhiva van a törvényeket, a melyeknek autonómia-ját is köszönheti az önfentartás védelemnél fogva is mindenek felett, érvényben, tiszteletben tartani és tartatni.

Az autom jogok az állam köz- s magántörvényeivel nem ellenkezhettek, azoknak alája vannak rendelve és csak ezek keretén belül gyakorolhatók.

Az állam pozitív törvényei az egyes személyek és erkölcsi testületek birtok tulajdon jogi között különbséget nem ismernek, csak azok gyakorlata módozatait szabályozzák. Így vannak egyes egyházaknak, tanintézeteknek, magának az egyházkerületnek saját pénzalapjuk, vagyonuk, s mi felett az alapítványok értelmében vagy más jog-cizmen szabadon rendelkezhetnek, az arra hivatott közegek, igazgatótestületek által.

Mely testületek, közegek nem tulajdonosai, hanem csak fidei comissariusai, mandatarisui az általuk képviselt alantos vagy felsőbb erkölcsi testületek, személyek, magán vagyonának.

Miert is tévesztett jogi felfogásnak véljük és nem osztjuk azon áltant, mely az igazgatásra, a belügyek vezetésére hivatott felső vagy legfelsőbb testületeket, közegeket a fenhatóságok alatt álló alantosabb egyes egyházak, tanintézetek, magántulajdonát képező vagyon felett korlátlan rendelkezési joggal felruházottnak tekintik, a mint XIV. Lajos az államot királyi személyével ugyanazonosította. A mely végeredményében az absolutismusra vagy communismusra vezet; s a meredély széle, a mely óva int.

A nagyenyedi kollegium pénzalapja csakis annak magán, nem pedig hitfelekezeti közös vagyon képez, így annak jövedelmei rendeltetéséhez képest és helyt javára fordíthatók, meg nem oszthatók bármi máskülönböző üdvös és hasznosnak látszó közös célok elérésére. A kollegium a jelzett papnöveldek kebelében elhelyezését csak átválaltalta és annak fenntartásához saját pénzalapjából önkéntesen legnagyobb részbe járul. A mely hitfelekezete közzavárt hozott saját rendeltetésével és érdekével is nem ellenkező áldozat által csak elismerésre méltón járt el és érdemesítette magát. Ezen elfogadott kötelezettség terhe alól most sem kíván visszalépni, a mint az a főigazgatótanácsához f. év május 31-ről intézett alaposan indokolt felterjesztéséből kitűnik. A meghasonlás, a vita tárgyát nem is az, hanem egyebek közt azon

elhatározó környémény követelés képezi, a mely az áthelyezés esetében is fenntartatik, Kolozsvár is ezen felekezeti papnövelde saját jövedelméből tovább segélyezni, fenntartani. A mely követelés, mint fentebb is jeleztük, a magán tulajdonjog megvédésére szolgáló pozitív törvényekkel ellentétbe állván, eltekintve az áthelyezésre vonatkozó és azt megvilágosító többi éveinktől, ez utóbbinak támogatásul nem szolgálhat.

A protestantismus egyik éltető dajkája a jótékony adományozás megóvása, fenntartása, előmozdítása és annak jogi természetete is azt tanácsolja, hogy a rendelkezők intézkedései azon helyt teljesíttessenek és azon magán- vagy közczélra fordíttassanak, a mikép általuk meghagyatott és intencziójuk kifejezést nyer.

Ezt szabja elő és erre hiv fel a nagy fejedelem Bethlen Gábor államférfiui, a messzi időkbe belátó és kiható böles intencziója, a mely e házarsz szívében kívánta a magyar közművelődést, szellemet megállandósítani, hogy az e célra rendelt fejedelmi adománya és intézkedése ugyanazon helyen érvényesüljön, tartassék tiszteletben.

Cs.

Különfelek.

— Személyi hir. Br. Szentkereszty Stephanie, városunk diszpolgárnője s humán intézeteink nagyérdemű megteremtője, az egyesületi közgyűlések megtartása végett, több heti tartózkodásra Kézdi-Vásárhelyre érkezett.

— Hirtelen halál. Petőfalvi Bende Mihály földműves szombaton reggel bejött Kézdi-Vásárhelyre. Itt az utcán hirtelen összeesett és meghalt. Szív-szélhűdés vetett véget életének.

— A király jöszivúsége. Az eisenerzi udvari vadászatok alkalmával érdekes epizód történt. Midőn a király az első vadászat után gyalog tért vissza a Kammerhofba és a hátsó ajtón át a kertbe lépett, ott egy egyszerűen öltözött öreg embert vett észre, kinek mellét a vitézségi érdemjel diszította. Az uralkodó azonnal oda ment hozzá, megkérdezte tőle, hogy hol szolgált, mely csatában vett részt és hol kapta a vitézségi érdemjelet. Az öreg harcos megfelelt a király kérdéseire, de annyira el-érzékenyült, mikor így legfelsőbb hadura előtt látta magát, hogy könnyekre fakadt. „Miert sir?” — kérdezé a király, — mire az öreg elmondta, hogy miután a katonaságnál kiszolgált, az osztrák államvasutaknál mint pályőr kapott alkalmazást, de saját hibáján kívül elbocsátották. A király barátságosan megveregette az öreg vállát és így szólt: „Ne busuljon, ha igazságtalanság történt ön- nnel, azt majd helyrehozzuk!” s e szavakkal átvette az öregnek kérvényét. Mikor a hálálkodó ember bocsánatot kért, a miert a királynak alkalmatlankodni mert, az uralkodó így felelt: „Hozzám mindenkinek el szabad jönnie, ha alapos oka van rá!”

— Erdőégések. A bodolai erdőkön már több nap óta nagy tűz van, melynek fénye messze ellátszik az égő ormokról. Valószínű, hogy a keddi esőzés elvégezte azt, a mi az embereknek nem sikerült, az oltás nehéz munkáját.

— „Magyarság” czim alatt Kolozsvárt új párton- kívül napilap indul meg Bródy Sándor szerkesztése alatt. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Törvényeszéki csarnok.

Folyó évi augusztus 25-én Nagy-Baczon köz- ségben Kalányos Lajos, Kalányos György és id. Kalányos János oláh-czigányok 8 frt közvagyon arányosítani akarván, az elágazó vélemény kü- lönségek és az aránykulcs meg nem állapíthatása miatt összeverekedtek, szentül meg lévén győződve mindenik, hogy egyedül neki van igaza.

A verekedők szomszédóságában ifj. Nyáguly Já- nos tartalékos huszár kaszával kezében, gyönyör- ködtött az ingyenes látványban. Kalányos Lajos a felkiáltó jelként ott álló Nyágulyt meglátva, oda futott hozzá és a kaszát kezéből kiakarván venni, hogy azzal a másik két közbirtokost lekaszálja, de Nyáguly mint katonaviselt ember nem engedte magát lefegyvereztetni, hanem a hat vagásból egyet elvéve, Kalányos Lajost egy arczpásás és egy oldalvágással földre terítette. Ekkor a csata új fordulatot nyert, az ellenségek kibékültek, véd- és dacszöveget kövte, mind három czigány Nyágulyra rontott s miután megingtelenítettek, hajának fürtözetét, jujaikra csavarva, emlékül ki- akarták gyomlálni. A réten dolgozó munkások, kiabálására Faraó fiai megfutmodtak, s daczára annak, hogy Nyágulyt három löhosszal és egy lö-

fejével megelőzték, ez egy karóval utánok futott s őket beérve, Kalányos Lajost úgy vágta fejbe, hogy bozontos üstöke oly nagyot szólt mint egy hamvas fazék. Az ütés következtében Kalányos Lajos fején „folytonosság hiány jöven létre, az 30 nap alatt gyógyult”, a kir. törvényszék ezért Nyá-guly Jánost, minthogy a koponya tanulmányokhoz nem ért, s mégis azon „folytonosság hiányokat” okoz: 2 havi fogházra, a birtokrendező öz-gyányo-akat pedig utcai verekedésért 3—3 napi elzárás és a pénzbüntetés minimális mértéke 50—50 kr pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén további 12 órai elzárásra ítélte.

Pixidarius.

234-ik közlemény

a háromszék megyei „ERZSÉBET” árvaleány-nevelő intézet javára K-Szentlélek község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Szász Mihály 4 kr. Sipos Ferencz, Szász György 10—10 kr. Kis József 3 liter buza, Fábán András, Mészáros József, Jakab Mihály, Tompos István, Hegyes Elek, Gergely Lajos, Kovács András, Mészáros Elek, Miklós Mihály, Fazakas József, Molnár György, ifj. Molnár János, id. Kanapé József, Jánó Mihály 1—1 liter, Nagy Lázár, Marti Lázár, Marti János, Szász Lukács, Marti Andrásné, Kis Ferencz, Tamás Balázs, Barcsa Mihály, Molnár Antal, Kovács Ignác, Mészáros Mihály, Fábán Mihály, Voloncs Mihály, Dézsi József, Tompos Ignác 2—2 liter, Tompos Dénes, Marti István, Venczel Ferencz, Fábán János, Kovács Lajos, Kanabé Mihály 8—3 liter, Barcsa Gergely 8 liter, Jakó János 9 liter, Barabás János, Molnár Ferencz, Olá Pálné 10—10 liter rozs, Miklós Dávid, Marti András, Barati Boldizsár, Gergely Lajos, Fábán György, Fábán János, Kovács Ferencz, Martos József, Venczel József Gál Antal 1—1 liter, Miklós György, Barati Mihály, Jakab Miklós, Barati Miklós, Ráduly Lajos 2—2 liter, id. Oláh Lázárné, Barati József, Kiss János, Barta Dénes 3—3 liter, Pál Jánosné 4 liter, ifj. Oláh Lázár 10 liter árpa, Fábán Ferencz, Marti Mihály, Marti József 1—1 liter, Koncz József 2 lit., Mátyus László 4 liter törökbuza, Balog István 2 lit. borsó, Barcsa Teréz, Bartalis Lajos 10—10 kr. Marti Pál, Mészáros Pál 1—1 liter buza, Horvát László, Kovács József, Kovács Antal, Venczel Ádám, Marti Ádám, Benkő Lajos, öz. Pászka Mihályné, Gergely György, Kádár Ferencz, Kovács Dénes, Bartók István, Bartók Lajos, Mészáros Pál, Szabó Ignác, ifj. Bartók Antal 1—1 liter, Bara András, Miklós István, Ópra János, öz. Pászka Jánosné, Gábor Dénes, ifj. Barcsa István, Kovács Lajos, Bartók Lajos, Tóth Lajos, Fodor Mózes, Csusz Mihály, Horvát Simon 2—2 liter, Barcsa Ferencz, Kovács Pál, Kozma Gergely, Voloncs Mózes 3—3 liter, Kőnczei Géza 4 liter, Venczel Antal 5 liter, Szabó Sándor 8 liter, Jakó István 10 liter, Kőnczei Gyuláné 25 liter, Kőnczei Miklós 50 liter rozs, Tőcséres István, Kovács János, Fábán József, Barcsa Mihály, Barcsa Imre, Bara Lázár, Kovács Boldizsár, Bara István, Fodor Dávid, Fodor Lázár, Tamás Simon, id. Barcsa Lajos 1—1 liter, Jakó Márton, Olá Domokos, Bartók István, ifj. Pászka János 2—2 liter, öz. Barcsa Andrásné, Barabás Ferencz 3—3 liter, Tóth An'ál, Csusz Ferencz 4—4 liter, Tamás Boldizsár 10 liter árpa, Barcsa Albert, Bartók József, ifj. Pászka György 1—1 liter, öz. Tőcséres Jánosné 2 liter törökbuza, ifj. Baróti János, Pap Ferencz, Kovács Ferencz, Lázár N 4—4 kr. Zsidó Mihály 2 kr. De-

meter Dénes, Sipos József, Barabás Péter, Molnár József 10—10 kr. Kovács Ferencz, Szabó Dénes, Bara Márton, 1—1 liter, id. Dézsi András, ifj. Dézsi András 5—5 liter buza. Kovács András, ifj. Baróti Mihály, Fábán Jánosné, Venczel János, Parkoláb János, Baróti Antal, Tompos József, Buró Gusztávné, Simon György, Háromszéki Lajos, Barabás József, Kovács Péter (felső), Bara János, Kovács Miklós, Keresztes S., Bartha István, Miklós József, Pászka Mihály 1—1 liter, Kovács Tamás, Voloncs Dénes, Kovács Pál, Mátyus Mihály, Pál Antal (alsó), Marti András, Marti János, Kovács Lajos, Oláh András, Dézsi Lázár 2—2 liter, Kovács János, Voloncs Ferencz, Kovács Károly, N. Miklós, Román Lajos, Tink János 3 3 liter, Bak Ferencz, Jancsó Gyuláné, Tamás Antal 4—4 l., ifj. Mátyus András, Kozma János 5—5 liter, Tamás Elek 8 liter rozs, id. Barati János, Tompos Ferencz, Deák András, Gergely András 1—1 liter, Mátyus János, Pál Istvánné, Román Lászlóné, Lukács András 2—2 liter, Pap József 4 liter, Kovács István 6 liter, Vargyasi Mihály 10 liter árpa, Tamás Elek 1 liter mák, Deák Bálint 2 liter törökbuza, Kovács Péterné 20 liter rozs, 1 liter mák, 1 koszoru hagyma, Kovács István (alsó) 2 lit. törökbuza, Miklós Pál 1 liter paszuly.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetüket.

Kézdi-Vásárhely, 1889. okt. 17.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Székely Málvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

H I R D E T É S E K.

Sz. 3301. k. i.
1889.

Hirdetmény.

Alattirt, háromszék vármegyei méltóságos báró alispán urnak 9562. sz. a. leadott rendelete alapján, közhírré teszem, hogy az 1889 évi november hó 2-ik napján Kézdi-Vásárhely város tanács háza nagytermében d. e. 9 órától a kilépő törvényhatósági két bizottsági tag helyett az választás eszközöltetik, felhívom tehát azon választó jogosultakat, kik az 1889. évi országgyűlési képviselő választójogosultak állandó névjegyzékébe felvéve vannak, hogy a választáson jelenjenek meg.

Kézdi-Kásárhelytt, 1889. október 19-én.

1—3

Bartók Károly,
polgármester.

Sz. 3288. ki.
1889.

Hirdetmény.

Alattirt által közhírré tétetik, miszerint a küladók megérkeztek; felhivatnak az összes adózó polgárok, hogy küladó tartozásaikat 8 nap alatt fizessék be, mert ellenkező esetben végrehajtás alkalmazása mellett fog felhajtatni.

K.-Vásárhelytt, 1889. okt. 16-án.

Bartók Károly,
polgármester.

„KRESOLIN“

csalhatatlan gyógyszerül szer a házi állatok körülmés és szájbántalmait, rüh és egyéb bőrbetegségei ellen.

T. cz.

Van szerecsém a t. cz. érdekelt közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az általam készített, az angol „Creolin” tisztaságában és gyógyhatásában messze felülmúló

„KRESOLIN“-nak
a magyar szent korona területén való egyedüli és kizárólagos elárúsítási jogát

HIRSCH LÁSZLÓ

budapesti (nádor-utca 20. sz.) olaj-nagykereskedő urra ruháztam át, ki a Szerbiára is kiterjedő magyarországi vezérigénységet képviseli. Az általam készített Kresolin, mely a legjobb és legolcsóbb ilyen műgyógyszer és mely valódi minőségben kizárólag Hirsch László urnál kapható, minden mérges alkatrésztől ment, nem edző, foltot nem ejtő, hanem kizárólag tisztító-szer, mely az állatok gyors- és szőr növelését előmozdítja. Teljes tisztelettel.

Brockmann K. H.,
Brünn am Gebirge, Bécs mellett,

Brockmann K. H. urnak fenti közleményére vonatkozva, tisztelttel kérem a hazai t. cz. állatorvos és gyógyszerész urakat, gazdaközönséget, községi előjáróságokat, szeszgyárosokat és egyéb érdekelteket, miszerint becses megrendeléseikkel engem megtisztelni méltóztatassanak. Azon leszek, hogy az elsőrangú szakfőnöki bizonyítványai által kitűnőnek deklarált és Európa-szerte elismert Kresolint a legutányosabb árak mellett szolgáltatassam, és hogy a t. cz. közönség minden méltányos igényének megelégedjek. Teljes tisztelettel HIRSCH LÁSZLÓ, mint a Brockmann K. H. által feltalált Kresolin kizárólagos elárúsítója.

2—3

Sz. 3050 ki.
1889.

Hirdetmény.

Háromszék vármegye méltóságos főispánja 775. szám alatt leadott magas rendelete alapján m. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltósága 63,306. számú alább következő rendeletét közhírré teszem:

Folyó évi január hó 25-én 5651. sz. a. kelt körrendeletem kapcsán értesitem Méltóságodat, hogy az 1888. XXXII. t.-cz. alapján a kir. pénzügyminiszter ur felmondotta a még ki nem sorsolt összes magyar s erdélyi 5%-os földterhermentesítési kötelezvényeket, ennél fogva beváltásra fognak kerülni:

a) folyó évi november hó 1-től kezdve magyar (budai, kassai, nagyvárad, pozsonyi, sopronyi s temesi) földterhermentesítési kötvények; b) 1890. évi január 1-től kezdve pedig az erdélyi földterhermentesítési kötvények.

A beváltásnál leendő közvetítő eljárás felhatalmaztatnak az összes királyi adóhivatalok, melyek a náluk benyújtott ily kötelezvényeket elfogadni s további intézkedés végett a m. kir. központi állampénztárnak beküldeni tartoznak; azonban az A) betűs, tisztai s katonai, házassági biztosítékért kötvényezett kötelezvények beváltása kizárólag a m. kir. földterhermentesítési alap igazgatóság által leendő eszközöndő, az ezuttal esetről-esetre kibocsátandó utasítás szerint.

Minthogy pedig a jelzett kötelezvények után a beváltás napjától kezdve kamatok többé nem fizettetnek, ennél fogva a városi pénztárnak károsodástól való megóvása céljából felkérem Méltóságodat, hogy a kormányzatára bízott vármegye területén fekvő Kézdi-Vásárhely és Seps-Szentgyörgy városokat utasítani szíveskedjék, hogy a mennyiben a városi pénztárban kezelt, illetőleg a felügyelethez által álló alapok birtokában levő földterhermentesítési kötelezvényeknek 4%-os kötvényekkel való kicserélését nem eszközölte volna, haladéknál nélkül aképen intézkedjék, hogy a még birtokában levő 5%-os kötvények az azokért kijáró o. é. készpénzről szóló nyugtákkal együtt a fizetési határnapot legalább 14 nappal megelőzőleg a közvetítésre hivatott hatóságokhoz beadassanak.

A kötvények beváltási értéke vagy készpénzben, vagy pedig kívánatra más hasonló értékű magyar állami értékpapirban szolgáltatatik ki. A mennyiben a város a beváltási értéken más értékpapirokat kívánna szerezni, ez esetben a beváltás közvetítő hatósággal az is tudatandó, minő magyar állampapirok vásárolandók, ezek kiknek nevére kötvényezendők, a kötvényezett kötelezvények kamatai melyik pénztárnál, s kinek a nyugtájára legyenek folyósítandók; ily esetben, vagy is ha a város közönsége a beváltási értéken más állampapir vételét határozná el, ezen határozata külön jóváhagyásom kikérése nélkül is, azonnal közvetlenül foganatosítható lesz; abban az esetben, ha a város a beváltási értékek készpénzben leendő kifizetését kívánja, e részbeni határozata előzetes jóváhagyás végett hozzám felterjesztendő.

Ezuttal különösen figyelmeztetem Méltóságodat, hogy a tisztai biztosítékul kötvényezett kötelezvények az érintett nyilatkozaton kívül, még az illetékes hatóság feloldási záradékával is kell hogy ellátva legyenek.

Minthogy pedig tapasztaltatott, miszerint az 1888. évi XXXII. t.-cz. értelmében bevonandó állami kölcsön-kötvények felmondására vonatkozólag a „Budapesti Közlöny”-ben esetenként közzétett felmondási hirdetmények nem kísértetnek kellő figyelemmel, czél szerűnek tartom Méltóságodat az alkalommal felkérni, hogy a nevezett városokat figyelmeztetni szíveskedjék, miszerint az összes még forgalomban levő s esetleg alacsonyabb kamatozással czimlétekkel ki nem cserélt 1867. évi m. vasúti kölcsön-kötvények f. évi július hó 1-én, az 1873. évi 54 millió forintos kölcsön-kötvények szintén 1889. évi július hó 1-én, a gömöri vasúti zálog-levelek 1889. évi augusztus hó 1-ére, az 1871. évi 30 millió forintos kölcsön-kötvények 1889. évi október hó 1-ére, az 1873. évi II-ik kibocsátású keleti vasúti kölcsön-kötvények 1890. évi január 1-ére, az 1869. évi I-ső kibocsátási keleti elsőbbségi kölcsön-kötvények szintén 1890. évi január hó 1-én, végül a tiszavidéki elsőbbségi kölcsön-kötvények 1889. évi november hó 1-ére fel vannak mondva és a jelzett határnapokon kamatozni megszűnnek.

Ennél fogva felhívom Méltóságodat, miszerint a nevezett városokat utasítani szíveskedjék, hogy a mennyiben a most felsorolt kötvények birtokában lennének, azoknak a beváltási határnapokon való értékesítése iránt a szükséges törvényszerű intézkedéseket a korábbi hirdetmények s jelen rendeletem értelmében annál is inkább a legpontosabban megtegyék, minthogy ha a város késedelmes eljárás folytán szenvedne kárt jövedelmében, ennek megtérítésének kötelezettsége a mulasztást elkövetett hatóságot és egyes közegeit terhelendi.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. évi október hó 2-án.

Bartók Károly,
polgármester.

3—3

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.